

Θρακικός Ελληνισμός: Μνήμη (1914-1922) και προοπτική

Πολιτισμός / Ιστορία

Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός Επιστήμων

Η 6η Απριλίου έχει καθιερωθεί από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Θρακικών Σωματείων ως Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας του Θρακικού Ελληνισμού. Στις 6 Απριλίου 1914 άρχισε ο διωγμός των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης από το καθεστώς των Νεοτούρκων, οι οποίοι εμφανίσθηκαν με κίνημα το 1908 και επιβλήθηκαν το 1913 με πραξικόπημα στη διακυβέρνηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι διωγμοί αυτοί, με θανατώσεις και εκτοπίσεις, ξεκίνησαν το «Μαύρο Πάσχα του 1914» παράλληλα με τους φονικούς διωγμούς κατά των Ελλήνων στα παράλια της Μικράς Ασίας.

The Genocide of the Greeks

A Case Study of the Region of Thrace

Persons of all ages were tortured and killed.

Photo courtesy of thraciangenocide.org

Φέτος που τιμούμε τα 100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή είναι χρήσιμο να θυμόμαστε ότι στον διωγμό κατά του Ελληνισμού της Ανατολής υπέστη βαρύ πλήγμα και η Ανατολική Θράκη. Η Μαύρη Βίβλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, η οποία εκδόθηκε το 1919, αποτυπώνει το σύνολο των θυμάτων (Ορθόδοξοι Έλληνες που φονεύθηκαν ή εκτοπίστηκαν) στις περιοχές της Θράκης, της Μικράς Ασίας και του Πόντου. Οι διωγμοί στη Θράκη άρχισαν μετά τη λήξη των Βαλκανικών Πολέμων, το 1913, αλλά κορυφώθηκαν το 1914 και συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Η Μαύρη Βίβλος καταγράφει ότι από το 1914 έως το 1918 συνολικά 218.767 Έλληνες της Θράκης υπέστησαν πάσης φύσεως διωγμούς και εκτοπίστηκαν μακριά από την πατρίδα γη. Αξίζει να θυμηθούμε τις επαρχίες αυτές, οι οποίες κατοικήθηκαν επί αιώνες από Έλληνες και τελικά αφελληνίστηκαν από τους Νεοτούρκους και τους Κεμαλικούς. Όπως αναφέρει το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην καταγραφή του 1919 πρόκειται για τις ακόλουθες περιοχές, οι οποίες, πλην του Διδυμοτείχου, ανήκουν την Ανατολική Θράκη, σημερινή Ευρωπαϊκή Τουρκία :

Επαρχίες: Αδριανουπόλεως, Αίνου, Αρχιεπισκοπή Κωνσταντινουπόλεως, Βιζύης, Γάνου και Χώρας, Δέρκων, Διδυμοτείχου, Ηρακλείας, Καλλιουπόλεως, Μυριοφύτου, Σαράντα Εκκλησιών, Σηλυβρίας, Σωζουπόλεως, Τυρολόης.

Τον Ιούλιο του 1920 η Ανατολική Θράκη ενώθηκε με την Ελλάδα. Διοικήθηκε από Γενικό Διοικητή με έδρα την Αδριανούπολη και από 4 Νομάρχες. Η Οθωμανική Τουρκία ήταν ηττημένη ως σύμμαχος των Γερμανών και Αυστριακών στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Επί δύο χρόνια το ελληνικό κράτος οργάνωσε επιτυχώς την περιοχή. Τα ελληνικά σύνορα έφταναν μέχρι την Τσατάλτζα (ελληνική ονομασία: Μέτραι), αλλά δεν περιέλαβαν την Κωνσταντινούπολη. Δυστυχώς η Ανατολική Θράκη χάθηκε το 1922 χωρίς να γίνει εκεί καμμία μάχη. Λόγω της υποχωρήσεως του Ελληνικού Στρατού στο Μικρασιατικό Μέτωπο η Τουρκία απαίτησε να εκκενώσουμε τη Θράκη. Αρχικά ζήτησε και τη Δυτική Θράκη, αλλά τελικά η αποχώρηση του ελληνικού πληθυσμού έγινε μόνο από την Ανατολική Θράκη. Είναι μία θλιβερή ιστορία που αφήνει ερωτηματικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Σμύρνη πήγε το 1919 ο Ελληνικός Στρατός με καθεστώς εντολής, δηλαδή θα γινόταν δημοψήφισμα σε πέντε χρόνια για να κριθεί η τύχη της περιοχής. Αντιθέτως η Ανατολική Θράκη επί δύο χρόνια ήταν έδαφος με πλήρη κυριαρχία της Ελλάδος.

Σήμερα στο τμήμα της Θράκης που ανήκει στην Ελλάδα επικρατεί η αρμονική συνύπαρξη Χριστιανών και Μουσουλμάνων. Έχουμε όλοι την υποχρέωση να διαφυλάξουμε το καλό κλίμα. Όμως ας έχουμε στον νου μας την πρόταση του Αχμέτ Νταβούτογλου, ιδεολογικού θεμελιωτή του νέου Οθωμανισμού του Ερντογάν, ότι η Τουρκία πρέπει να χρησιμοποιήσει τις μουσουλμανικές μειονότητες στη Θράκη και στα Βαλκάνια κατά τον ίδιο τρόπο που «αξιοποίησε» τους Τουρκοκυπρίους.

πρώτη γραφή δημοσίευση: εφημερίδα Παραπολιτικά

<https://bit.ly/3jAq9Vr>